

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานกิจการยุติธรรม ชั้น ๙ อาคารรัฐประศาสนภักดี
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

๑. ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง
นายบรรยาย นาคยศ	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
นายกฤษฎา บุญยสมิต	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอก ธนวัตร วัฒนกุล	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานประมาณ
นายพนม แผงฤทธิ์	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
พันโทปณต แสงทับทิม	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางศิริสา ไชยหมาน	อนุกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว	อนุกรรมการ
๙. นางอุษา จันทพลอย บุญเปี่ยม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นางสาวสุวดี ไหลพิงทอง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สิขิตติ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นาย मुखเมธิน กลั่นนุรักษ์	ติดตามการ

๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ นางสาวอุไร เชื้อเย็น	ติดตามการ
๓. ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ศาสตราจารย์ ดร.อิสรา ศานติศาสน์	ติดตามการ
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา สังขวรรณ	ติดตามการ
๕. ดร.สิริพร พิทยโสภณ	ติดตามการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันตำรวจเอกสุรพงศ์ เปล่งขำ	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๒. นางสาวชนารัฐ ชุนทอง	สำนักงบประมาณ
๓. นายไชยสุวัฒน์ ภูงเงิน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๔. นางสาวกัลยา ถ้ำทอง	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕. นางสาวสวธา สงเพชร	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. อนุกรรมการลาประชุม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา สังขวรรณ และดร.สิริพร พิทยโสภณ

๒. ด้วยการประชุมที่มีผู้แทนจากหลายหน่วยงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เมื่อจัดทำรายงานการประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชารวมถึงผู้แทนหน่วยงานทราบด้วย

๓. ให้จัดตั้งกลุ่ม line เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างคณะอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อความรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขอให้จัดส่งเอกสารผ่านทาง line ในรูปแบบของ notes

๔. กำหนดนัดหมายการประชุมให้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๓ ของเดือนนี้ โดยเริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐น. ทั้งนี้ สามารถเพิ่ม/ลด หรือแจ้งงดการประชุมตามความเหมาะสมอีกครั้ง

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ปรับปรุงคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบ คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัย

/ในกระบวนการ...

ในกระบวนการยุติธรรม โดยมีศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล เป็นประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการ รวมทั้งหมด ๑๖ ท่าน ซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานอนุกรรมการให้ความเห็นชอบไม่เกิน ๒ คน โดยประธานอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบแต่งตั้งให้นายเดชา สังขวรรณ คณบดีวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนางสาวสิริพร พิทยโสภณ ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ สถานการณ์การวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

๒.๒.๑ เป้าหมาย/ทิศทางการวิจัย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางการวิจัยที่สำคัญต่อไป โดยประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

๑. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับลงประชามติ)
๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม)
๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) (การสร้างความสามารถในการแข่งขัน)
๔. นโยบายรัฐบาล (การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการวิจัยและนวัตกรรม)
๕. วาระการปฏิรูปประเทศ (แผนปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม) ของสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ (สปท.)
๖. แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑
๗. ยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑
๘. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)
๙. กรอบวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ๖ ด้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ประเด็นอภิปราย

๑. การพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องตามสถานการณ์เป้าหมายและทิศทางการวิจัย ที่ประชุมเห็นว่า อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ที่กำหนดในเรื่องจัดหาทุนสนับสนุนการวิจัยนั้นจะหมายถึงการดำเนินการเพื่อหาแนวทางการจัดหาทุนการวิจัยโดยเป็นเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณในภาพรวมของประเทศหรือไม่อย่างไร อย่างไรก็ตาม เลขานุการฯ ชี้แจงเพิ่มเติมว่าในประเด็นนี้อำนาจของคณะอนุกรรมการฯ จะไม่ได้หมายความรวมถึงการเป็นแหล่งในการจัดหาทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย เนื่องจากมีสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานเรื่องการจัดหาทุนสนับสนุนงบประมาณวิจัยภาพรวมของประเทศเป็นหลักอยู่แล้ว แต่บทบาทของอนุกรรมการฯ จะมุ่งเน้นการพิจารณาจัดสรรหัวข้องานวิจัยให้สอดคล้องและตรงกับกรอบวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ๖ ด้าน ตามเป้าหมายและทิศทางที่กำหนดไว้

๒. การกำหนด...

๒. การกำหนดหัวข้อและการจัดสรรงบประมาณการวิจัย หากสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานเสนอหัวข้องานวิจัยผ่านสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) หัวข้อวิจัยที่ได้รับการพิจารณาจะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของ วช. โดยใช้งบประมาณแผ่นดินสนับสนุน แต่ปัจจุบันพบว่าการทำงานวิจัยทั้งในมหาวิทยาลัยและในหน่วยงานต่างๆ มีการบริหารจัดการโดยใช้งบประมาณของตนเองและไม่ผ่านการตรวจสอบจาก วช. เพื่อทำให้มีความเป็นอิสระในการกำหนดหัวข้อการวิจัยและสอดคล้องกับเป้าหมายเฉพาะของแต่ละองค์กร ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลตัวเลขงบประมาณการวิจัยได้อย่างแท้จริง

ในการนี้ ที่ประชุมเห็นควรให้มีการทบทวนกระบวนการในการพิจารณาประเด็น/หัวข้อการวิจัยที่เสนอ โดยอาจให้มีการประชาสัมพันธ์กรอบการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมฯ และประสานงานกับผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยโดยตรง เนื่องจากมีทรัพยากรบุคคลที่สามารถทำงานวิจัยได้ เช่น อาจารย์ที่เพิ่งเข้าทำงานต้องทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพ รวมถึงนักศึกษาระดับปริญญาโท/เอก ที่ต้องทำงานวิจัยตามหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ประเด็นหรือหัวข้อการวิจัยสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานสามารถนำไปใช้งานได้จริงและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

๓. กระทรวงยุติธรรมควรมีการประสานงานกับ วช. เพื่อกำหนดประเด็นและหัวข้อการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน และเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) เพื่อให้ประเด็นและหัวข้อการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงระบบการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศเป็นไปตามกรอบการพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

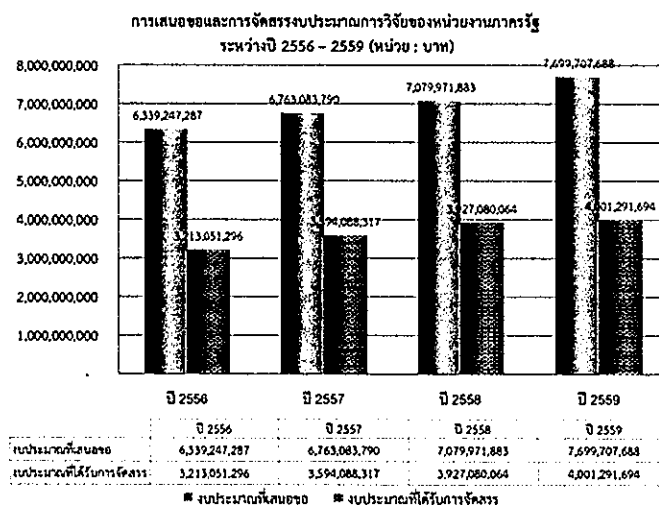
มติที่ประชุม: รับทราบ และนำข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ทั้ง ๙ ประเด็น ประกอบการพิจารณากำหนดเป้าหมายและทิศทางการวิจัย

๒.๒.๒ การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงข้อมูลงบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศ ดังนี้

๑. สถานการณ์งบประมาณการวิจัยของประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งทำหน้าที่ประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปี ได้รวบรวมข้อมูลการเสนอของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ ดังนี้

แผนภูมิแท่ง : แสดงภาพรวมการเสนอขอของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

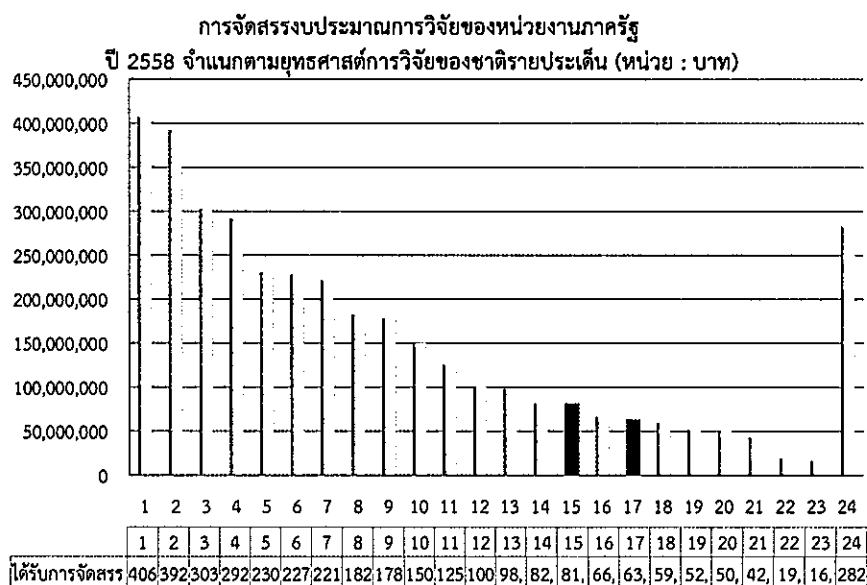
/จากแผนภูมิ...

จากแผนภูมิแท่งจะเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศได้รับจัดสรรประมาณร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณที่เสนอขอ ซึ่งแนวโน้มการจัดสรรที่สูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับการจัดสรรจำนวน ๔,๐๐๑,๒๙๑,๖๙๔ บาท

๒. สถานการณ์งบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม

ด้วยข้อจำกัดของข้อมูลที่ไม่มีการระบุข้อมูลงบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมที่ชัดเจน ฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้รวบรวมฐานข้อมูลงบประมาณการวิจัย ดังนี้

- ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติรายประเด็นไว้ ๒๔ ด้าน โดยการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมจะสอดคล้องและใกล้เคียงกับประเด็นที่ ๑๕) การเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประเด็นที่ ๑๗) ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล รวมงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้ง ๒ ประเด็น จำนวน ๑๔๔,๙๔๒,๗๐๓ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๗,๐๗๙,๙๗๑,๘๘๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๕ รายละเอียดตามแผนภูมิแท่งด้านล่าง

แผนภูมิแท่ง : แสดงการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐ ปี ๒๕๕๘ จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติรายประเด็น

- ข้อมูลจากดัชนีการวิจัย : บันไดสู่การพัฒนาประเทศ ๒๕๕๙ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้สำรวจค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา โดยจำแนกสาขาการวิจัยตามคำนิยามของ OECD แบ่งเป็น ๖ ประเภท ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาด้านกระบวนการยุติธรรมจะสอดคล้องกับสาขาด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสาขาย่อย ๙ สาขา ได้แก่ จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ทางสังคมและเศรษฐกิจ นิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน และสังคมศาสตร์อื่นๆ จำนวน ๕,๓๕๑ ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาปี ๒๕๕๘ ทั้งหมดจำนวน ๗๙,๖๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๑

/ข้อมูล...

• ข้อมูลงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รายละเอียดปรากฏตามตารางแสดงข้อมูลงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

ตาราง : แสดงข้อมูลงบประมาณการวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (แบบปกติ) ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

หน่วยงาน	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	หมายเหตุ
๑) สำนักงานศาลยุติธรรม	๔,๒๘๐,๐๐๐	๓,๐๐๒,๖๐๐	๔,๔๓๓,๖๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐	๓,๗๐๑,๐๐๐	
๒) สำนักงานอัยการสูงสุด	-	-	-	-	-	- ปี ๕๖,๕๗ วช.สนับสนุน แต่ไม่ได้รับการ จัดสรร งบประมาณ - ปี ๕๘-๖๐ วช.ไม่ สนับสนุน และ ไม่ได้รับการ จัดสรร งบประมาณ
๓) สำนักงานศาลปกครอง	-	-	-	-	-	- ไม่มีการ เสนอขอ งบประมาณใน หมวดงบวิจัย
๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๓,๒๖๖,๘๐๐	๑,๖๐๔,๔๐๐	๓,๙๗๙,๗๐๐	๙,๙๘๔,๖๐๐	๑๗,๓๓๗,๖๐๐	
๕) กระทรวงยุติธรรม	๒,๘๖๐,๐๐๐	๒,๕๗๔,๐๐๐	๑๐,๘๓๓,๑๐๐	๑๐,๖๕๖,๑๐๐	๑๐,๓๗๗,๑๐๐	
๖) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย	-	-	๓๖,๓๐๔,๔๐๐	๓๖,๓๐๔,๔๐๐	๓๓,๙๙๐,๐๐๐	
รวมงบประมาณ	๑๐,๔๐๖,๘๐๐	๗,๑๘๑,๐๐๐	๕๕,๕๕๐,๘๐๐	๕๘,๓๔๕,๑๐๐	๖๕,๔๐๕,๗๐๐	

ประเด็นอภิปราย

๑. ที่ประชุมอภิปรายถึงข้อมูลตัวเลขงบประมาณว่าสามารถแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการวิจัยมากน้อยแค่ไหน โดยตัวเลขข้อมูลที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอเป็นงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก ซึ่งการวิจัยในปัจจุบันใช้งบประมาณส่วนอื่นทำวิจัยร่วมด้วย อีกทั้ง ปัจจุบันมีทุนหมุนเวียนในประเทศมาก ซึ่งไม่สามารถรู้ได้ว่าวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนนั้นๆ สามารถดำเนินการวิจัยด้วยหรือไม่ ดังนั้น เพื่อเป็นการสะท้อนงบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมต้องมีการจัดเก็บข้อมูลงบประมาณที่นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดินรวมถึงงบประมาณการวิจัยของมหาวิทยาลัยด้วย

/๒. ผู้แทน...

๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้แจงว่า การดำเนินงานของสำนักงานฯ จะเน้นการให้ความเห็นทางกฎหมายเป็นหลัก แต่ก็มีการจัดทำงานวิจัยบ้าง ซึ่งใช้งบประมาณของหน่วยงานในการทำวิจัย ไม่ได้ขอผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๓. เนื่องจากงบประมาณการวิจัยมีที่มาจากหลายแหล่งทุน ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บฐานข้อมูลงบประมาณเป็นระบบและสะท้อนข้อมูลที่แท้จริงควรมีการปรับปรุงระบบงบประมาณให้มีความชัดเจนขึ้น

๔. ปัจจุบันมีการจัดทำบูรณาการประเด็นการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งการจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ก็อยู่ภายใต้กรอบการบูรณาการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมมีความชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรใช้กรอบการบูรณาการประเด็นการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณด้วย

๕. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณชี้แจงถึงการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยว่า เนื่องจากการวิจัยมีหลากหลายสาขา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบดูแลงานวิจัยในภาพรวมของประเทศ หากข้อเสนอการวิจัยไม่ผ่านการพิจารณาจาก วช. สำนักงานงบประมาณก็จะไม่พิจารณาจัดสรรงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณด้านวิจัยของประเทศไทยปัจจุบันจะเน้นประเด็นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหลัก ทำให้การวิจัยทางสังคมศาสตร์ซึ่งรวมถึงด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการสนับสนุนน้อยกว่า ทั้งนี้หากเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยงานหรือมีผลกระทบ/ประโยชน์ต่อประชาชนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๖. ควรมีการรวมศูนย์การเผยแพร่งานผลวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและมหาวิทยาลัยให้ระบบห้องสมุดมีการเชื่อมโยงเครือข่ายสามารถยืม-คืนหนังสือภายในเครือข่ายได้ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยด้วยแล้ว ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลงานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมได้

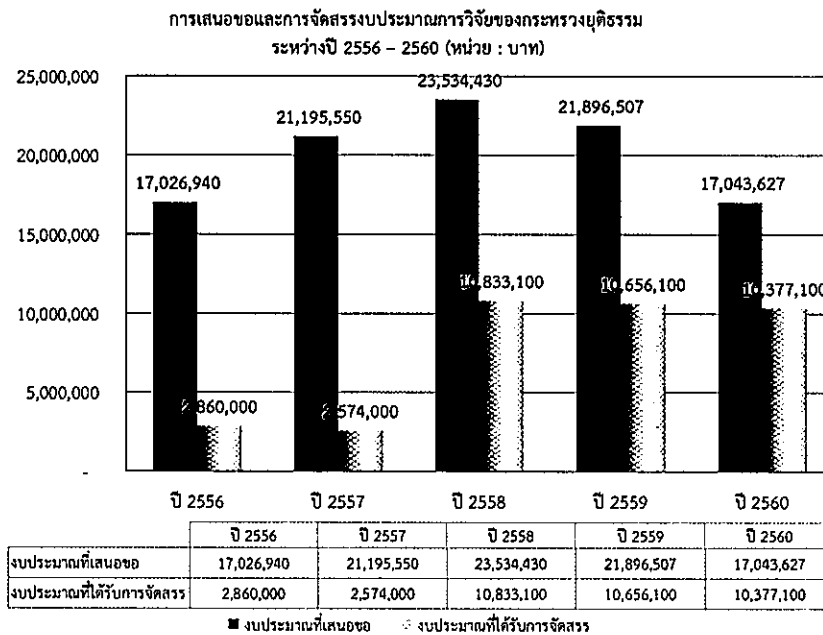
๗. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันสำนักงานศาลปกครองได้ร่วมกับ ๑๗ เครือข่าย เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านห้องสมุดกฎหมายมหาชน โดยสร้างเครือข่ายร่วมกันซึ่งสามารถสืบค้นและยืม-คืนหนังสือข้ามเครือข่ายได้ ทั้งนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมสามารถร่วมเป็นเครือข่ายได้

มติที่ประชุม: รับทราบ และนำข้อมูลงบประมาณดังกล่าวประกอบการพิจารณาการกำหนดทิศทางการจัดทำงานงบประมาณด้านการวิจัยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒.๓ ผลงานวิจัยของกระทรวงยุติธรรม ระหว่างปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงการจัดทำงานวิจัยของกระทรวงยุติธรรมซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข้อเสนอการวิจัยและจัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปี หมวดงบประมาณอุดหนุน โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงปัจจุบัน ขณะนี้มีผลงานวิจัยรวมทั้งสิ้น ๑๕๙ เรื่อง พร้อมทั้งนำเสนอภาพรวมการเสนอขอของงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยของกระทรวงยุติธรรม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ดังนี้

/แผนภูมิแท่ง...

แผนภูมิแท่ง : แสดงภาพรวมการเสนอขอของงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัย
ของกระทรวงยุติธรรม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

ประเด็นอภิปราย

๑. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำเสนอว่าได้มีการนำผลการศึกษารหัสข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จแล้วไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างไรบ้าง

๒. เพื่อเป็นการพัฒนางานวิจัยของกระทรวงยุติธรรม ในปีงบประมาณต่อไป กระทรวงยุติธรรมจะมีการปรับแนวทางการเสนอของงบประมาณ โดยให้หน่วยงานเสนอของงบประมาณเอง ประกอบกับสำนักงานกิจการยุติธรรมจะร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในการกำหนดหัวข้อการวิจัยรายประเด็นด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อไป

๓. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณชี้แจงถึงการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยของ กระทรวงยุติธรรมว่า สำนักงานฯ จะพิจารณางบประมาณให้กับข้อเสนอวิจัยที่ได้รับคัดเลือกจากสำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งที่ผ่านมา วช. จะสนับสนุนข้อเสนอการวิจัยในระดับเกรด A เป็นหลัก ซึ่งทำให้ข้อเสนอการวิจัยที่อยู่ในระดับเกรด B หรือ C ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และเป็นผลให้มีข้อเสนอ การวิจัยที่ได้รับสนับสนุนค่อนข้างน้อย

มติที่ประชุม: รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

กรอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม

ด้วยคณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่สำคัญในการจัดทำประเด็นการวิจัยให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มติ/ข้อสั่งการของคณะกรรมการ พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติพัฒนาศักยภาพนักวิจัย /ในกระบวนการ...

ในกระบวนการยุติธรรม จัดหาทุนสนับสนุนการวิจัยและกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาโครงการวิจัย พัฒนาคุณภาพงานวิจัยและขับเคลื่อนงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือการวิจัยทั้งในและระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์วิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม แบ่งเป็น ๓ กรอบ ดังนี้

กรอบที่ ๑ กระบวนการก่อนการวิจัย (pre research process)

- เป้าหมาย/ทิศทางการวิจัย
- งบประมาณการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม

กรอบที่ ๒ กระบวนการระหว่างการศึกษาวิจัย (ongoing research process)

- การพัฒนาคุณภาพงานวิจัย

กรอบที่ ๓ กระบวนการหลังการวิจัย (post research process)

- ขับเคลื่อนการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้ร่วมอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดกรอบแนวทางฯ

ในประเด็น ดังนี้

๑. การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยฯ ในภาพรวม

๑.๑ จากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ คณะกรรมการไม่ต้องพิจารณาข้อเสนอการวิจัยเป็นรายเรื่อง แต่ทำหน้าที่ร่วมกำหนดเป้าหมายและทิศทางการวิจัย กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดมาตรฐานด้านการวิจัยเพื่อให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งติดตามประเมินผลและรายงานสถานการณ์งานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม ต่อ กพยช. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ กรอบแนวทางฯ ต้องสอดคล้องและครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้วย

๑.๒ การพัฒนารอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม ควรศึกษาแนวทางและหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานเพื่อการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยของ วช. ร่วมด้วย

๑.๓ การกำหนดกรอบการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมเป็นรายประเด็น จะส่งผลให้ใน ๕-๑๐ ปี ข้างหน้า สามารถผลิตงานวิจัยในเรื่องนั้นๆ รองรับไว้แล้ว

๒. การพัฒนารอบที่ ๑

๒.๑ สำหรับกรอบที่ ๑ การกำหนดเป้าหมาย/ทิศทางการวิจัยที่ดี จะนำไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย ทั้งนี้ การแบ่งกระบวนการวิจัยเป็นก่อน ระหว่าง หลัง ตามกรอบแนวทางฯ ดังกล่าวควรมีการกำหนดช่วงเวลาด้วยหรือไม่

๒.๒ เป้าหมาย/ทิศทางการวิจัยต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยต่อไป

๓. การพัฒนารอบที่ ๒

๓.๑ เป้าหมายของการวิจัยควรมุ่งเน้นให้งานวิจัยแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ต่อไป ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ควรมีการกำหนดให้หน่วยงานต้องมีการควบคุมดูแลและกำกับกระบวนการทำวิจัยด้วย ซึ่งหากงานวิจัยแล้วเสร็จและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะสะท้อนให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของงานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นด้วย

๓.๒ ในกรณีการทำวิจัยโดยการจ้างที่ปรึกษา ควรมีบุคลากรของหน่วยงานร่วมเป็นทีมวิจัยด้วย เนื่องจากผู้ปฏิบัติสามารถรับรู้ถึงกระบวนการและปัญหาในการปฏิบัติงานได้ดีกว่าที่ปรึกษา อีกทั้ง แนวทางพิจารณาข้อเสนอการวิจัยของ วช. ก็สามารถให้บุคลากรหน่วยงานร่วมทำวิจัยด้วยได้

๔. การพัฒนารอบที่ ๓

๔.๑ ควรมีการกำหนดรูปแบบของการเผยแพร่เพื่อให้สามารถเข้าถึงงานวิจัยได้ง่ายขึ้น เช่น กำหนดให้มีการจัดทำ infographic เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ รวมถึงจัดทำหนังสือแจ้งเวียนผลงานวิจัย เป็นต้น

มติที่ประชุม: เห็นชอบกรอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม โดยแบ่งเป็น ๓ กรอบ ดังนี้

๑. กระบวนการก่อนการวิจัย (pre research process)

๒. กระบวนการระหว่างการวิจัย (ongoing research process)

๓. กระบวนการหลังการวิจัย (post research process)

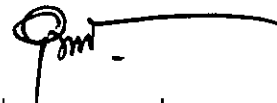
ทั้งนี้ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ พัฒนารายละเอียดการพัฒนางานในแต่ละกรอบ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ และ กพยช. พิจารณาต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นางสาวสุวดี ไหลฟุ้งทอง)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม